

Alþingi
Erindi nr. P 133/1572
komudagur 9.3.2007

LANDVERND

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 9. mars 2007

Umsögn um frumvarp til laga um losun gróðurhúsalofttegunda (GHL)

Landvernd fagnar því að verið sé að vinna lagaramma sem gerir stjórnvöldum mögulegt að stýra losun þessara tilteknu lofttegunda. Mikilvægt er að mannkynið axsli sína ábyrgð og til þess þurfa ríki heims öll að leggja sitt af mörkum. Góður lagarammi er forsenda þess að það sé hægt. Margt í frumvarpinu er vandað og gott, en ekki verður hjá því komist að gera athugasemdir við umfang losunarheimilda sem lagðar eru til í frumvarpinu.

Hvað varðar 9. gr. um áætlun um úthlutun losunarheimilda þá er athyglivert að á tímabilinu 2008-2012 verða, skv. frumvarpinu, 10,5 milljón tonn af CO₂ til úthlutunar eða sem nemur 2,1 milljón tonna á ári. Á bak við þá tölu eru m.a. 8 milljón tonn CO₂ sem eru til úthlutunar skv. svokölluðu „íslenska ákvæði“ Kyoto bókunarinnar, eða sem nemur 1,6 milljónum tonna á ári.

Ljóst er að losun á fyrstu árum tímabilsins verður úthlutun talsvert undir 2,1 milljón tonna, sem er meðal úthlutunarheimild á ári yfir tímabilið. Til þess að fullnýta þær losunarheimildir, sem hér er gert ráð fyrir að lögfesta, þyrfti því markvisst að auka losun GHL umtalsvert eftir því sem líður á tímabilið. Ekki fæst betur séð en að þessi mörk myndu t.d. rúma stækkun álvers í Straumsvík, álver í Helguvík og Húsavík og jafnvel einnig í Þorlákshöfn, svo fremi sem einhverjar þessara eininga yrðu gangsettar tiltölulega seint á tímabilinu.

Svo virðist sem ekki sé vilji til þess að nýta það tækifæri sem þessi lagasetning felur í sér til þess að stemma stigu við fyrirsjáanlega hraðri uppbyggingu stóriðjunnar með tilheyrandi virkjunum, háspennulínunum, landraski, spjöllum og losun GHL. Fullt tilefni er til þess að staldra við í þeim efnum og rétt að minna á ábendingar OECD frá 2006 en þar sagði m.a. um framkvæmd hérlendis á mati á umhverfisáhrifum:

The quality of EIAs has varied greatly. Projects' nature conservation criteria have often been missing; cumulative effects were not covered; public participation has been limited. Assessments have rarely included cost-benefit analyses and social impacts.

Nú er ráð að læra af reynslunni áður en lengra er haldið. Víða skortir á grunnrannsóknir og grundvallar upplýsingar til þess að hægt sé að taka góðar ákvarðanir um frekari uppbyggingu stóriðjunnar. Vonir standa til að með 2. áfanga rammaáætlunar verði breyttar og betri forsendur til ákvörðunartöku og því hlýtur að vera skynsamlegt að staldra við fáein ár, enda gríðarlegir hagsmunir í húfi, til langs tíma litið.

Áliðnaður á Íslandi í hnattrænu samhengi

Það er útbreiddur misskilningur að álframleiðsla á Íslandi þurfi endilega að vera jákvæð í hnattrænu samhengi. Staðreyndin er sú að víða í heiminum er að finna baxít námur og óvirkjað vatnsafl á svipuðum slóðum. Þetta á t.a.m. við Indland og Mið Ameríku. Í stað þess að flytja 2 tonn af súráli um langan veg frá þessum slóðum til þess að framleiða 1 tonn af áli með vatnsafl, væri nær að framleiða álið með vatnsafl þar sem baxít námurnar eru. Það má því setja dæmið upp á þann veg að framlag Íslands til þess að taka á þeim hnattræna vanda sem við okkur blasir sé 6.000 til 20.000 km óþörf sigling, frá löndum á borð við Jamaica og Ástralíu. Þeim flutningum fylgir óhjákvæmilega losun GHG. Til nánari útskýringa á því sem hér er bent á fylgja valdar glærur úr fyrirlestri Landverndar um áliðnað og orkumál í hnattrænu samhengi.

Því hefur verið haldið fram að valkosturinn við „íslenskt ál“ sé ál frá Kína þar sem kol eru notuð til raforkuframleiðslu. Þetta er afar langsótt röksemdafærsla. Það er rétt að í Kína séu notuð kol sem orkugjafi fyrir álver, en framleiðsla Kínverja fer, eftir því sem best verður að komist, ekki á sömi markaði og ál frá Íslandi. Kínverjar framleiða sjálfir ál fyrir sinn heimamarkað og nota það í fullunnar vörur af ýmsu tagi. Engin augljós tengsl virðast því vera á milli álframleiðslunnar á Íslandi og í Kína.

Að lokum

Það er einlæg von Landverndar að þær háu úthlutunarheimildir sem lagaðar eru til í frumvarpinu, þ.e. 10,5 milljón tonn á tímabilinu 2008-2012, verði lækkaðar umtalsvert. Verði mörkin ekki lækkuð í meðferð þingsins þá hljóta landsmenn allir að vona að stjórnvöld nýti ekki þessar umfangsmiklu heimildir til hlítar. Til þess þyrfti að koma til óhemju mikil uppbyggingu stóriðju með tilheyrandi orkuverum og háspennulínunum. Uppbygging sem óhjákvæmilega myndi setja mark sitt á dýrmæta náttúr landsins vítt og breitt ófæddum kynslóðum til handa.

Virðingarfyllt,

Bergur Sigurðsson, framkvæmdastjóri Landverndar

Álframléiðsla á Íslandi

LANDVERND

Veldur meiri lofun GHF en álframléiðsla á Indlandi og mið og suður Ameríku

Ávota Íslenska ákvaðið í þarfu álfðu og þvönaðstætt í hnattrænu samhengi

Nýta teft í Eilenska ákvaðið í samráð sem myndi draga úr meiddar lofun GHF

Vatnsafl á Indandi

HJÁLPUM ÞEIM að hjálpa sér sjálf

Hydropower Development in India

- Hydropower development a key government initiative
- A Government top priority is to boost economic growth by providing all its citizens with reliable access to electricity by 2012. [...] an additional 100,000 MW of generating capacity by 2012.
- India's optimum power system mix at 40% from hydropower and 60 percent from thermalpower and nuclear power.

Heimild: www.worldbank.org/india

Indland eða Ísland

Hvort landið skyldi vera betra til álframléiðslu í hnattrænu samhengi

???

??

Flutningur hráefna frá Indlandi eða Ástralíu vestur fyrir Afríku og þaðan norður Atlantshafið

... ..

... alla leið til Íslands.

Framlag Íslands til "lausnar" á hnattrænum vanda er óþörf sigling meira en 20.000 km með súrál.

Hvað um mið og suður Ameríku?

Báxitnámur eru m.a. á Jamaica, Gyana og Surinam. Á þessum slóðum er líka að finna gríðarlegt vatnsafl og ódýrt vinnuafli.

WORLD ALUMINIUM

33,195
0
0
1,412
0
34,607

Óviðeigandi undirboð Alcoa's only option

supply of energy for 20 years. But the agreed price — 30 dollars per megawatt-hour — was far from ideal. In Iceland, the company pays half that.

Alain Belda, forstjóri Alcoa

Heimild: Google afrit af síðu sem Alcoa lét fjarlægja af vef sínum þegar Íslenskir fjálmölar fóru að fjalla um viðtal við Alain Belda, forstjóra Alcoa. Fréttin er varanlega vistuð hér: <http://mar.anomy.net/files/2006/06/alcoa-frett.htm>.

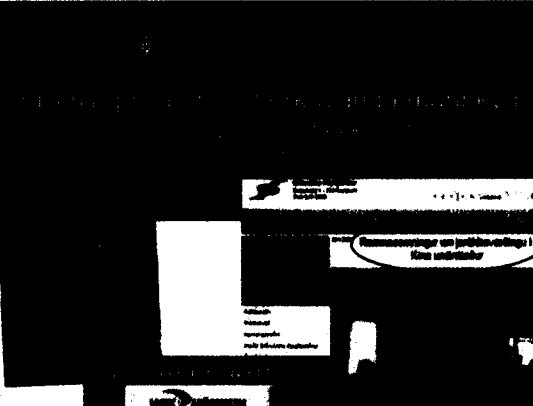
Raforkukostir frá Búðarhálsi vestur á Reykjanes

Tölf virkjunarkostir sem gefa samtals 8,2 TWst á ári

Orkupörf stóriðjuáforma á suðvesturhorninu

- Helguvík
- 1. áfangi 125.000 tonn = 250 MW afl = 1,9 TWst
- 2. áfangi 250.000 tonn = 500 MW afl = 3,8 TWst
 - ? 3. áfangi 370.000 tonn = 750 MW afl = 5,7 TWst
 - ? 4. áfangi 500.000 tonn = 1.000 MW afl = 7,6 TWst
- Stækkun í Straumsvík kallar á 4,4 TWst
- Orkupörf stóriðjuáforma á suðvesturhorninu er því um 8,2 TWst til 2015.

Niðurstaða

- Áframleiðsla á Íslandi er í hnattrænu samhengi óhagstæðari en áframleiðsla í þeim heimshlutum þar sem bæði er að finna vatnsafl og bauxítánamur.
- Flutningur á hráefnum heimshorna á milli veldur losun GHJ.
- Með því að nýta "Íslenska ákvæðið" í þágu áliðnaðar stuðlar Ísland að aukinni losun GHJ með óþarfa flutningi á hráefnum.
- Ef ákvæðið væri notað í iðngrein þar sem framleiðsla hertendis myndi draga úr heildar losun GHJ myndi málið horfa öðruvísi við.

Niðurstaða

- Við getum hinsvegar lagt okkar af mörkum í formi þekkingar og aðstoðað við uppbyggingu í heimshlutum þar sem hráefni og vatnsafl eru til staðar.
- M.v.f. samfélagsþátt sjálfbærrar þróunar eiga undirboð Íslands á orkuverði heldur ekki rétt á sér. Ætla má að samfélög í sumum þeim álfum sem eiga vatnsafl og bauxít hafi ríkari þörf fyrir uppbyggingu af þessu tagi en velmegunarlendið Ísland.
- Líta ætti á 1,6 milljón tonna heimildina sem hámarks heimild á síðasta ári tímabilsins en ekki sem meðaltal á samningstímanum.